

MỘT SỐ BIỆN PHÁP SỬ DỤNG TRÒ CHƠI VẬN ĐỘNG NHẪM PHÁT TRIỂN TỔ CHẤT SỨC NHANH CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI

Hoàng Thu Huyền

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: Trò chơi vận động chiếm một vị trí rất quan trọng trong đời sống của trẻ 5 – 6 tuổi. Trò chơi vận động là phương tiện phát triển tố chất sức nhanh và hoàn thiện nhanh cách của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Tuy nhiên, qua khảo sát thực trạng cho thấy giáo viên mầm non còn chưa thực sự quan tâm nhiều đến trò chơi vận động nên chưa thực sự thấy được vai trò của trò chơi vận động trong quá trình giáo dục trẻ. Bên cạnh đó việc sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ của giáo viên còn rập khuôn thiếu sáng tạo, chưa tập trung phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ nên hiệu quả chưa cao. Nghiên cứu đã tìm hiểu thực trạng, nguyên nhân và đề xuất một số biện pháp sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.

Từ khóa: Phát triển tố chất nhanh, trò chơi vận động, biện pháp phát triển tố chất nhanh, biện pháp sử dụng trò chơi vận động.

Nhận bài ngày 18.8.2020; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.9.2020

Liên hệ tác giả: Hoàng Thu Huyền; Email: hthuyen@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trẻ mầm non hoạt động chủ đạo là hoạt động vui chơi. Lấy nguyên tắc “ Học mà chơi, chơi mà học” như một kim chỉ nam xuyên suốt quá trình giáo dục trẻ, do đó việc giáo dục thể chất phát triển tố chất sức nhanh không nằm ngoài nguyên tắc này. Hoạt động vui chơi chính là phương tiện, cách thức để nhà giáo dục giúp trẻ phát triển tố chất sức nhanh một cách dễ dàng và hiệu quả nhất. Các hoạt động vui chơi của trẻ rất phong phú, bao gồm nhiều loại trò chơi như: trò chơi vận động, trò chơi học tập, trò chơi đóng vai theo chủ đề, trò chơi đóng kịch, trò chơi lắp ghép, trò chơi dân gian. Thực tế, việc sử dụng trò chơi để truyền đạt kiến thức, kỹ năng để phát triển trẻ một cách toàn diện nói chung và thể chất nói riêng mang lại hiệu quả vô cùng lớn. Trong đó, trò chơi vận động là loại trò chơi phát triển tố chất sức nhanh tốt nhất. Xuất phát từ những lí do trên, tôi nhận thấy kết hợp sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi rất cần thiết nên tôi quyết định chọn và thực hiện đề tài: “ Một số biện pháp sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi”.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái niệm trò chơi vận động

Trò chơi vận động thuộc loại trò chơi có luật. Trò chơi vận động là sự phối hợp giữa các thao tác vận động và một số vận động cơ bản. Trò chơi vận động là trò chơi trong đó lượng vận động chiếm ưu thế. Trò chơi vận động dành cho trẻ mầm non thường là những trò chơi có chủ đề. Những chủ đề của trò chơi thường được phản ánh về các hiện tượng thiên nhiên, xã hội, các hành động của con vật. Do đó, trò chơi vận động mang tính hiện thực.

2.2. Khái niệm tố chất thể lực

Tố chất thể lực là khả năng vận động của con người thể hiện ở các mặt: Sức mạnh: Là khả năng khắc phục lực cản bên ngoài của cơ bắp. Sức nhanh: Là khả năng thực hiện động tác với thời gian ngắn nhất. Sức bền: Là khả năng thực hiện hoạt động trong một thời gian dài. Sự khéo léo: Là khả năng thực hiện động tác phức tạp về phối hợp vận động. Mềm dẻo: Là khả năng thực hiện động tác với biên độ lớn. Biên độ tối đa của động tác là thước đo của năng lực mềm dẻo (phụ thuộc vào độ đàn hồi tối đa của cơ bắp và dây chằng).

2.3. Khái niệm tố chất sức nhanh

Sức nhanh là một trong những năng lực vận động cơ bản của con người. Vì vậy tố chất sức nhanh được các nhà khoa học nghiên cứu trên nhiều phương diện khác nhau trong đời sống, trong sinh lí, tâm lí học, thể dục thể thao, giáo dục học,...

Dạng đơn giản của sức nhanh bao gồm: Thời gian phản ứng, thời gian của một động tác đơn lẻ, tần số của hoạt động cục bộ. Như vậy, tố chất thể lực sức nhanh là khả năng con người thực hiện một hành động vận động trong một điều kiện nhất định và thời gian thực hiện ngắn nhất.

2.4. Ý nghĩa của trò chơi vận động đối với việc phát triển tố chất sức nhanh của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Trò chơi vận động thể hiện bốn chức năng chính: Là thế giới trẻ thơ giúp trẻ sớm hình thành “Xã hội của trẻ em” và hình thành các kĩ năng giao tiếp, là một hình thức đặc biệt của nhận thức, giúp trẻ nhận biết cuộc sống bằng con đường “Chơi mà học, học mà chơi”, là phương tiện hình thành và phát triển nhân cách của trẻ, là phương tiện giúp trẻ phát triển thể chất, giúp trẻ khôn lớn, mạnh khỏe, nhanh nhẹn, khéo léo.

2.5. Thực trạng mức độ sử dụng trò chơi vận động phát triển tố chất sức nhanh của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Bảng 1. Xây dựng tiêu chí và thang đánh giá hiệu quả sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức độ 1	Mức độ 2	Mức độ 3
Khả năng phản ứng với kích thích dự đoán trước (1 điểm)	Phản ứng ngay lập tức với những dự đoán trước (1 điểm)	Phản ứng sau một thời gian với kích thích dự đoán trước (0,5 điểm)	Phản ứng chậm, không phản ứng với những kích thích dự đoán trước

Phản ứng vận động chính xác, nhanh nhẹn	Khả năng phản ứng với kích thích bất ngờ (1 điểm)	Phản ứng ngay lập tức với kích thích bất ngờ (1 điểm)	Phản ứng sau một thời gian với những kích thích bất ngờ (0,5 điểm)	(0,25 điểm) Phản ứng chậm, không phản ứng nhưng kích thích bất ngờ (0,25 điểm)
	Khả năng tri giác vận động (2 điểm)	Tri giác vận động chính xác, nhanh nhạy (1 điểm)	Tri giác vận động chính xác, chưa nhanh nhạy (0,5 điểm)	Tri giác vận động kém, không chính xác (0,25 điểm)
Thực hiện động tác đơn nhanh, chính xác	Tốc độ động tác (2 điểm)	Thực hiện động tác nhanh đạt đến tốc độ cực đại (2 điểm)	Thực hiện động tác nhanh đạt đến tốc cận độ cực đại (1 điểm)	Thực hiện động tác chậm chưa đạt đến tốc cận độ cực đại (1 điểm)
	Khả năng thực hiện cấu trúc động tác (1 điểm)	Giữ vững cấu trúc động tác (1 điểm)	Cấu trúc động tác biến đổi không đáng kể (0,5 điểm)	Cấu trúc động tác biến đổi nhiều (0,25 điểm)
	Khả năng thực hiện kĩ thuật động tác (1 điểm)	Đảm bảo kĩ thuật động tác (1 điểm)	Kĩ thuật động tác có sai lệch không đáng kể (0,5 điểm)	Kĩ thuật động tác sai lệch nhiều (0,25 điểm)
Thực hiện và biến đổi tần số động tác chính xác, linh hoạt	Khả năng thực hiện động tác liên tục (1 điểm)	Thực hiện động tác liên tục (1 điểm)	Thực hiện động tác liên tục, đôi khi ngắt quãng (0,5 điểm)	Thực hiện động tác ngắt quãng (0,25 điểm)
	Khả năng biến đổi tần số động tác theo yêu cầu (1 điểm)	Biến đổi tần số động tác nhanh, phù hợp theo yêu cầu (1 điểm)	Biến đổi tần số động tác phù hợp với yêu cầu (0,5 điểm)	Biến đổi tần số động tác chậm, không phù hợp với yêu cầu (0,25 điểm)

Thang đánh giá xếp loại: Tốt: $9 \leq X \leq 10$; Khá: $7 \leq X < 9$; Trung bình: $5 \leq X < 7$; Yếu: < 5 . Tiến hành khảo sát trên 60 trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi trường mầm non C Văn Điển – Thanh Trì – Hà Nội.

Bảng 2. Mức độ sử dụng trò chơi vận động phát triển tố chất sức nhanh của trẻ 5 - 6 tuổi qua 3 tiêu chí đánh giá

STT	Mức độ	Tiêu chí 1		Tiêu chí 2		Tiêu chí 3	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Cao (4 điểm)	7	13,3	9	15	5	8,4
2	Khá (3 điểm)	9	13,3	8	13,3	9	15
3	Trung bình (2 điểm)	32	53,4	34	56,7	35	58,3
4	Yếu (1 điểm)	12	20	9	15	11	18,3

Từ kết quả bảng 2 ta có thể thấy, sự chênh lệch điểm của các tiêu chí của nhóm trẻ được điều tra có sự chênh lệch đáng kể, ở mỗi tiêu chí số điểm trẻ đạt được chủ yếu ở mức độ trung bình (2 điểm) chiếm tỉ lệ cao (đều trên 50%), sau đó là mức thấp. Số trẻ đạt mức độ cao còn ít (đều dưới 15%). Cụ thể, số trẻ đạt mức độ cao nhiều nhất ở tiêu chí 2 (15,3%) nội dung là thực hiện động tác đơn nhanh và chính xác. Số trẻ đạt mức độ khá nhiều nhất (15%) ở tiêu chí 3 với nội dung thực hiện và biến đổi tần số động tác nhanh và linh hoạt. Số trẻ đạt mức trung bình nhiều ở cả 3 tiêu chí tuy nhiên nhiều nhất ở tiêu chí 1. Tiêu chí 1 cũng là tiêu chí có số trẻ đạt mức thấp cao nhất (20%). Qua đó có thể thấy, tố chất sức nhanh của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi còn rất kém, mức độ phát triển chưa cao chủ yếu đạt mức độ trung bình, đặc biệt trong 3 tiêu chí biểu hiện mức độ phát triển tố chất sức nhanh của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở trường mầm non trẻ kém nhất ở tiêu chí 1: Phản ứng vận động chính xác nhanh nhẹn. Cần tăng cường rèn luyện giúp trẻ phát triển phản ứng vận động một cách chính xác, nhanh nhẹn đồng thời phát triển tố chất sức nhanh của trẻ 5 - 6 tuổi.

Nguyên nhân của thực trạng trên: Các trường mầm non còn thiếu không đủ tổ chức cho trẻ các hoạt động phát triển tố chất sức nhanh. Số lượng trẻ trong lớp khá đông, diện tích các phòng học không đủ rộng. Các phòng được thiết kế mang tính đa năng vừa là phòng ngủ, vừa là phòng ăn, vừa là phòng học. Trong phòng lại được xếp nhiều giá tủ đựng đồ nên không trẻ thực hiện các vận động còn hạn chế. Không gian chơi ở sân trường của trẻ phân chia cho nhiều lớp vì thế các lớp chỉ hoạt động luân phiên nhau nên mỗi lần trẻ hoạt động bị hạn chế, sức nhanh của trẻ khó mà được rèn luyện phát triển thường xuyên dẫn đến tố chất sức nhanh của trẻ chưa cao. Hình thức phát triển tố chất sức nhanh qua các bài tập vận động về cơ bản có bản chất rất đơn điệu, nhàm chán, không thú hút trẻ. Việc động viên, khuyến khích trẻ của các giáo viên nhiều khi chỉ mang tính chiếu lệ, trẻ chỉ được động viên khen ngợi khi đạt được kết quả tốt, còn những trẻ còn lại chưa được động viên khuyến khích đúng mực. Cách đánh giá trẻ luôn được giáo viên chú ý. Tuy nhiên việc đánh giá nhiều khi không khéo léo như so sánh trẻ này với trẻ kia về sự tiến bộ mà không nhận định sự tiến bộ ở chính bản thân trẻ khiến trẻ bị mặc cảm, sợ các bài tập, hoạt động phát triển tố chất sức nhanh. Trẻ còn rụt rè, nhút nhát, kĩ năng vận động thô và tinh của trẻ chưa thực sự nhanh nhạy.

2.6. Đề xuất một số biện pháp sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Biện pháp thứ nhất: Sưu tầm nguồn trò chơi vận động đa dạng, phong phú

Mục tiêu và ý nghĩa: Nguồn trò chơi vận động càng nhiều và càng đa dạng theo các chủ đề, chủ điểm khác nhau càng tạo nhiều cơ hội cho trẻ được chơi, cung cấp cho trẻ nhiều biểu tượng về cuộc sống xung quanh, tạo điều kiện cho trẻ có hứng thú và kích thích trẻ cố gắng nỗ lực hoàn thành nhiệm vụ được giao. Đồng thời, việc lựa chọn trò chơi vận động cũng giúp giáo viên phân loại được các trò chơi vận động phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ.

Yêu cầu: Những trò chơi vận động được lựa chọn phải đáp ứng một số yêu cầu như sau: Trò chơi cần phải tạo điều kiện tốt cho trẻ luyện tập, phát triển tố chất sức nhanh, nhiệm vụ nhận thức của trò chơi đòi hỏi sự cố gắng về trí tuệ, nỗ lực vượt qua mọi khó khăn để hoàn

thành nhiệm vụ được giao, tính vừa sức theo chiều hướng “vùng phát triển gần nhất”.

Nội dung: Trò chơi vận động của trẻ rất đa dạng và phong phú. Để việc tổ chức cho trẻ em chơi trò chơi vận động đạt hiệu quả cao cần tiến hành sưu tầm, lựa chọn, phân loại những trò chơi vận động có tác dụng phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Theo tôi, có thể phân loại trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ thành 4 loại: Trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động đi và chạy, trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động bò - trườn - trèo, trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động tung - ném - bắt, trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động bật - nhảy.

Cách tiến hành: Giáo viên sưu tầm các trò chơi vận động ở Việt Nam nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ mầm non 5 - 6 tuổi trong vận động, trong các tài liệu giáo dục mầm non (chương trình tổ chức hoạt động vui chơi, tài liệu tham khảo hướng dẫn trẻ chơi, tuyển tập trò chơi trẻ mẫu giáo, internet, lấy trực tiếp từ đồng nghiệp,...). Chẳng hạn, một số trò chơi vận động của trẻ 5 - 6 tuổi nhằm phát triển tố chất sức nhanh theo các nội dung như: Trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động đi và chạy: Cướp cờ, chạy nhanh,... Trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động bò - trườn - trèo: Bò thấp, bò cao, trườn sấp, trèo lên xuống ghế, trèo lên xuống thang,... Trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động tung - ném - bắt: ném xa, ném trúng đích nằm ngang, tung bắt bóng, chuyền bóng,... Trò chơi phát triển tố chất sức nhanh ở vận động bật - nhảy: Nhảy lò cò, nhảy bao bố,...

Điều kiện vận dụng: Giáo viên phải có nguồn trò chơi vận động, sưu tầm và lựa chọn trò chơi phải phù hợp với nhu cầu, đặc điểm thể chất của trẻ, chú ý trường hợp cá biệt (trẻ có trình độ xuất sắc và trẻ có trình độ thấp). Trò chơi vận động được lựa chọn phải phù hợp với yêu cầu đặt ra, phải tạo điều kiện tốt cho trẻ phát triển tố chất sức nhanh. Giáo viên cần lựa chọn những trò chơi vận động không những đảm bảo tính giáo dục mà còn hấp dẫn đối với trẻ, giúp trẻ dễ dàng nhập vai chơi và chơi được nhiều hình thức.

Biện pháp thứ hai: Tăng cường tổ chức cho trẻ chơi dưới hình thức thi đua

Mục tiêu và ý nghĩa: Nét nổi bật của biện pháp thi đua là sự đua tài, độ sức, giành vị trí vô địch hoặc để đạt thành tích cao nhằm tăng hứng thú, kích thích lòng cuốn trẻ. Để giành được vị trí cao đòi hỏi trẻ phải thực hiện các yêu cầu chính xác, thường yếu tố sức nhanh khá quan trọng trong các cuộc thi đua. Ngoài ra, biện pháp thi đua nhằm thực hiện mục tiêu giáo dục cổ động phát triển sức nhanh, củng cố kiến thức, hình thành hoàn thiện các kỹ năng, kỹ xảo ở mức độ cao và rèn luyện phẩm chất đạo đức ở trẻ.

Yêu cầu: Biện pháp thi đua trong trò chơi vận động đòi hỏi yêu cầu cao đặc biệt đối với sức nhanh thể chất, tinh thần, trí tuệ của người chơi. Việc sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi với hình thức thi đua cần đảm bảo tính mục đích, tính hấp dẫn, tính phát triển,... phù hợp với đặc điểm nhận thức, thể chất, tâm sinh lý của trẻ.

Nội dung: Tổ chức cho trẻ chơi với hình thức thi đua giữa các đội, các nhóm.

Cách tiến hành: Giáo viên phải xác định rõ mục tiêu của buổi chơi, tạo môi trường chơi

và chọn thời điểm thích hợp, thời gian cho trẻ chơi, tạo ra không khí ganh đua nhưng trên tinh thần tự do, thoải mái. Trước khi chơi, có thể cung cấp thêm kinh nghiệm chơi cho trẻ, điều kiện của cuộc thi. Giáo viên phải là người phân xử thắng thua một cách khách quan. Để cuộc thi diễn ra công bằng đặc biệt là thi đua đồng đội, giáo viên phải chia đội sao cho tương xứng về số lượng, sức mạnh.

Chú ý: Khi sử dụng biện pháp thi đua, giáo viên cần tránh để trẻ hưng phấn quá mức, tránh gây những kích thích căng thẳng thần kinh làm ảnh hưởng không tốt đến hành vi, trạng thái của trẻ. Giáo viên phải lưu ý về thời gian thi đua vừa phải sao cho phù hợp.

Điều kiện vận dụng: Có sự hướng dẫn có chủ đích của giáo viên. Có môi trường chơi, không gian chơi rộng, thoáng, an toàn. Có ngân hàng trò chơi vận động phù hợp nhằm phát triển tố chất sức nhanh với hình thức thi đua. Có quỹ thời gian cho trẻ chơi nhiều lần. Đảm bảo bình đẳng giữa các thành viên khi tham gia chơi. Trẻ có vốn kinh nghiệm và một số kỹ năng chơi nhất định.

Biện pháp thứ ba: Tạo tình huống hấp dẫn để duy trì hứng thú chơi của của trẻ

Mục tiêu và ý nghĩa: Sự có mặt của những tình huống chơi thúc đẩy tính độc lập của trẻ, bắt trẻ phải suy nghĩ, sử dụng một số thao tác tư duy, huy động vốn kinh nghiệm, hiểu biết của trẻ để giải quyết tình huống. Các tình huống chơi làm tăng sự hấp dẫn của trò chơi, thỏa mãn nhu cầu chơi, nhu cầu nhận thức của trẻ, kích thích trẻ tìm tòi để giải quyết tình huống. Các tình huống đưa ra càng hấp dẫn thì càng lôi cuốn, thu hút tính tò mò, ham muốn của trẻ. Trong quá trình trẻ chơi nếu như không có bất kỳ tình huống nào thì sẽ dễ làm trẻ nhàm chán. Chính vì thế giáo viên cần tích cực tạo ra các tình huống hấp dẫn để thu hút sự chú ý của trẻ và làm cho trẻ thật hứng thú.

Yêu cầu: Việc vận dụng biện pháp tạo tình huống chơi cần phải đảm bảo vai trò chủ thể tích cực của trẻ khi chơi, tính định hướng, tính phát triển của hoạt động chơi. Trò chơi có sức hấp dẫn, lôi cuốn trẻ và kích thích lòng ham muốn giải quyết các tình huống đó của trẻ, phù hợp với đặc điểm nhận thức (tư duy), thể chất của trẻ 5 - 6 tuổi.

Nội dung: Thực chất của biện pháp này là tổ chức hoạt động tìm kiếm cho trẻ mẫu giáo, cuốn hút trẻ, tạo tình huống chơi chính là việc giáo viên đưa ra tình huống mới đòi hỏi trẻ giải quyết nhiệm vụ bằng phương thức mới.

Cách tiến hành: Giáo viên đưa ra những tình huống chơi bằng cách: Giáo viên tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi vận động, đưa ra trò chơi vận động mới và chúng phải khó hơn một chút so với khả năng cũng như vốn kinh nghiệm của trẻ. Giáo viên làm phức tạp dần các tình huống chơi, nâng cao yêu cầu chơi, nâng dần mức độ khó của nhiệm vụ chơi, luật và hành động chơi,... Cô giáo dẫn dắt trẻ vào các tình huống chơi, hướng sự chú ý của trẻ vào tình huống vào vấn đề cần giải quyết. Giáo viên quan sát trẻ chơi, theo dõi, khuyến khích, nếu thấy trẻ khó khăn có thể gợi ý.

Điều kiện vận dụng: Các tình huống giáo viên đưa ra phải hấp dẫn, phù hợp với khả năng của trẻ. Giáo viên phải nắm được lí luận về trò chơi vận động và biện pháp tạo tình

huống cho trẻ trong khi chơi. Trẻ phải có những hiểu biết, kinh nghiệm nhất định trong trò chơi. Giáo viên tạo điều kiện để trẻ được chủ động thương lượng với các bạn và giải quyết tình huống theo mong muốn của trẻ.

Biên pháp thứ tư: Sử dụng âm nhạc, thơ, truyện, câu đố, bài đồng dao liên quan đến trò chơi

Mục tiêu và ý nghĩa: Việc sử dụng các hình thức thơ, câu đố, truyện kể, bài hát, bài đồng dao sẽ tạo tình huống hấp dẫn, kích thích trí tò mò và lòng ham hiểu biết của trẻ. Trong quá trình trẻ chơi nếu giáo viên sử dụng những lời thơ ca, câu đố, truyện kể, âm nhạc thì sẽ duy trì hứng thú của trẻ đối với trò chơi kích thích trẻ hoạt động tích cực. Không chỉ có vậy trẻ sẽ hứng thú hơn khi vừa được chơi, vừa được tự mình đọc những lời đồng dao nhịp nhàng, vần điệu gắn với trò chơi mà mình thích.

Yêu cầu: Giáo viên sưu tầm nhiều bài hát, đồng dao, thơ, truyện kể phù hợp với trò chơi vận động. Các bài hát, đồng dao, truyện kể ngắn, dễ thuộc, vần nhịp vui tai, hấp dẫn và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi 5 – 6 tuổi.

Nội dung: Giáo viên sử dụng các hình thức thơ, câu đố, truyện kể, bài hát,... để tạo tình huống hấp dẫn, lôi cuốn trẻ tham gia trò chơi, dạy trẻ đọc thuộc những bài đồng dao gắn với trò chơi trước khi tổ chức cho trẻ chơi trò chơi vận động.

Cách tiến hành: Trước khi tổ chức trò chơi vận động, giáo viên cần căn cứ vào nội dung của từng trò chơi để lựa chọn hình thức tổ chức thích hợp, chọn những bài thơ, câu đố, câu chuyện, bài hát phù hợp với từng trò chơi để tạo tình huống hấp dẫn, lôi cuốn trẻ tham gia vào trò chơi và duy trì hứng thú đối với trò chơi cho trẻ. Nên chọn những bài hát có lời ca vui tươi, trong sáng, tiết tấu sôi động, những bài thơ, bài đồng dao ngắn gọn, lời lẽ đơn giản, dễ hiểu. Hình thức sử dụng câu đố: Trước khi tổ chức cho trẻ chơi trò chơi, giáo viên đưa ra câu đố liên quan tới trò chơi đó và cho trẻ đoán. Khi trẻ đã đoán được câu trả lời, giáo viên dẫn dắt vào trò chơi sao cho thật hấp dẫn. Hình thức sử dụng đồng dao: Trước khi tổ chức trò chơi vận động, giáo viên cần cho trẻ làm quen với bài đồng dao đó rồi mới bắt đầu giới thiệu luật chơi và cho trẻ chơi. Hình thức sử dụng câu chuyện, bài hát: Trước khi cho trẻ chơi, giáo viên sẽ giới thiệu đến trẻ câu chuyện, bài hát liên quan đến trò chơi để kích thích sự tò mò và ham học hỏi của trẻ.

Điều kiện vận dụng: Giáo viên phải linh hoạt trong việc lựa chọn hình thức tạo hứng thú cho trẻ đối với trò chơi sao cho phù hợp với nội dung và khả năng chơi của trẻ. Giáo viên không ngừng nâng cao trình độ, sưu tầm những câu chuyện, bài hát, bài đồng dao, câu đố,... Để vận dụng vào việc tạo tình huống hấp dẫn và duy trì hứng thú chơi cho trẻ, giáo viên cần tôn trọng sở thích cá nhân của trẻ, tạo điều kiện để trẻ tự hoạt động trong khi chơi, động viên trẻ tự mình giải quyết nhiệm vụ chơi. Khi tổ chức cho trẻ chơi, giáo viên cần bao quát được trẻ để nắm bắt nhu cầu, hứng thú chơi của trẻ. Giáo viên vừa là người hướng dẫn, điều khiển quá trình chơi của trẻ, vừa phải hòa nhập vào trò chơi như một người bạn của trẻ để kịp thời tạo ra các tình huống hấp dẫn, kích thích trẻ tích cực tham gia.

Biên pháp thứ năm: Thường xuyên kiểm tra đánh giá kết quả chơi

Mục tiêu và ý nghĩa: Đánh giá kết quả trò chơi vận động của trẻ có một vai trò quan trọng then chốt của quá trình tổ chức chơi, bởi vì, nó vừa là khâu cuối nhưng lại được coi như bước khởi đầu cho quá trình sư phạm tiếp theo. Dựa trên kết quả đánh giá, giáo viên có thể xác định được chất lượng và hiệu quả của những biện pháp sử dụng, phát hiện ra những thiếu sót, tồn tại của chúng, để từ đó điều chỉnh và khắc phục, đồng thời đưa ra những dự kiến cho tương lai, hướng tới một kết quả khả quan hơn trong công tác tổ chức cho trẻ chơi ở trường mầm non.

Yêu cầu: Để đánh giá kết quả chơi của trẻ (chính là sự hiện thực hóa các mục tiêu đã đề ra) cần phải xây dựng những tiêu chí đánh giá nhất định, và những tiêu chí này phải được xây dựng dựa vào cơ sở lí luận về trò chơi vận động, về tố chất sức nhanh của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Việc đánh giá kết quả trò chơi vận động của trẻ, phải căn cứ vào những mục tiêu cụ thể đã đề ra, trên cơ sở những thông tin đầy đủ chính xác về mức độ biểu hiện tố chất sức nhanh của trẻ trong khi chơi trò chơi vận động. Các thông tin này phải được phân tích một cách đầy đủ về tất cả các mặt, đồng thời, chỉ ra chiều hướng phát triển có tính đến đặc điểm cá nhân của trẻ.

Nội dung: Đánh giá kết quả chơi của trẻ chính là việc giáo viên xác định chất lượng và hiệu quả của hoạt động chơi, cụ thể ở đây là trò chơi vận động của trẻ 5 - 6 tuổi. Giáo viên phát hiện những sai lệch và điều chỉnh đúng nhằm thực hiện được các mục tiêu đã dự kiến. Dựa trên kết quả kiểm tra đánh giá trẻ chơi, giáo viên dự đoán khả năng và sự phát triển trò chơi vận động trẻ trong tương lai và đây sẽ là cơ sở cho việc lập kế hoạch tổ chức trò chơi vận động tiếp theo sau đó cho trẻ.

Cách tiến hành: Để đánh giá việc chơi của trẻ, đầu tiên giáo viên phải xác định rõ yêu cầu với từng trẻ (sự tiến bộ của trẻ phải được hiểu như là sự nâng cao từ mức độ hiểu biết, kĩ năng này sang mức độ khác). Vì thế, khi đánh giá kết quả chơi của trẻ cần phải thực hiện một số bước như sau: Thu thập thông tin xác định những hiểu biết, kĩ năng chơi của trẻ. So sánh kiến thức và kĩ năng hiện tại của trẻ với mức độ trước đó. So sánh kiến thức và kĩ năng hiện tại của trẻ với mục tiêu, yêu cầu cần đạt ở trẻ.

Điều kiện vận dụng: Giáo viên có kĩ năng đánh giá (biết quan sát, chọn cách quan sát phù hợp với đối tượng và biết ghi chép thông tin cần thiết, biết cách thu thập và xử lí thông tin thu được). Số lượng trẻ trong từng lớp, nhóm không quá đông để cô giáo có thể quan sát từng cá nhân trẻ. Có phương tiện cần thiết để xử lí các số liệu thu được.

3. KẾT LUẬN

Qua kết quả nghiên cứu của đề tài có thể rút ra một số kết luận như sau:

- Trò chơi vận động chiếm một vị trí rất quan trọng trong đời sống của trẻ 5 – 6 tuổi. Trò chơi vận động là phương tiện phát triển tố chất sức nhanh và hoàn thiện nhanh cách của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Tuy nhiên, qua khảo sát thực trạng cho thấy giáo viên mầm non còn chưa thực sự quan tâm nhiều đến trò chơi vận động nên chưa thực sự thấy được vai trò của trò chơi vận động trong quá trình giáo dục trẻ. Bên cạnh đó việc sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ của giáo viên còn rập khuôn thiếu sáng tạo, chưa

tập trung phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ nên hiệu quả chưa cao.

- Từ kết quả nghiên cứu lí luận thực tiễn, tôi xây dựng một số biện pháp sử dụng trò chơi vận động nhằm phát triển tố chất sức nhanh cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi như sau: + Biện pháp 1: Sưu tầm nguồn trò chơi vận động đa dạng, phong phú; + Biện pháp 2: Tăng cường tổ chức cho trẻ chơi dưới hình thức thi đua; + Biện pháp 3: Tạo tình huống hấp dẫn để duy trì hứng thú chơi của trẻ; + Biện pháp 4: Sử dụng âm nhạc, thơ, truyện, câu đố liên quan đến trò chơi; + Biện pháp 5: Thường xuyên kiểm tra đánh giá kết quả chơi. Các biện pháp này có mối liên hệ mật thiết với nhau, nếu giáo viên nắm và sử dụng một cách linh hoạt thì sự phát triển tố chất sức nhanh của trẻ 5 - 6 tuổi sẽ đạt được hiệu quả cao hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thị Hòa (2014), “*Giáo dục học mầm non*”, Nxb. Đại học Sư phạm.
2. Lê Thu Hương (2010), “*Hướng dẫn tổ chức thực hiện các hoạt động giáo dục trong trường mầm non theo chủ đề*” – Theo chương trình giáo dục mới trẻ dành cho trẻ 4 -5 tuổi, Nxb. Giáo Dục Việt Nam.
3. Mai Văn Muôn, Từ Chi, Đào Hùng, Phan Ngọc trọng (1989), *Trò chơi “Xưa và nay”*, Nxb. Thể Dục Thể Thao.
4. Đặng Hồng Phương (2008), “*Lí luận và phương pháp giáo dục thể chất cho trẻ em lứa tuổi mầm non*”, Nxb. Đại Học Sư Phạm Hà Nội.
5. Nguyễn Mạnh Tuấn (2016), “*Tài liệu môn học Đánh giá trong giáo dục học mầm non*”.
6. Nguyễn Ánh Tuyết (2009), “*Phương pháp nghiên cứu khoa học*”, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội.
7. Nguyễn Ánh Tuyết (chủ biên), “*Tâm lí học trẻ em lứa tuổi mầm non*”, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội.

USING ACTIVE GAMES TO DEVELOP AGILITY FOR PRESCHOOL CHILDREN AGED 5 TO 6

Abstract: Active games play a very important role in the life of children aged 5 to 6. They are responsible for developing agility for 5-6-year-old preschoolers. However, the survey showed that preschool teachers have not really paid much attention to active games, so they have not really seen the role of these activities in the process of educating children. In addition, using active games to develop agility for children still lacks creativity and needed concern that may reduce their effectiveness. The study investigated this situation and some reasons causing it, then proposed some activities that could be suitable for agility development of preschool children aged 5 to 6.

Keywords: Agility development, active games, agility development methods, methods to use active games.